

stoupeného jím vlastníka, a nemůže to uplatňovati zaň ve svůj prospěch žalovaný, jenž může činiti námitky jen z práva svého, jehož ale nemá. Rovněž nevadí, že stát při přejímání pozemku neměl vlastnické právo ještě vloženo, dovolatel patrně má na mysli staré znění Šu 29 náhr. zák., jež mluvilo chybně o vkladu vlastnictví, což nové znění již nečiní. Dobrovolně, dohodou, může vlastník pozemek předati kdykoli a bez jakýchkoli podmínek. Že byla dána výpověď vlastníku a ne žalovanému, bylo v pořádku, že nemusila býti dána žalovanému, doličeno již shora Šem 14 čís. 3 zák. náhr. Námitku nepřijatelnosti pořadu práva soud odvolací výslovně zamítl, a není tedy pravda, že se s ní nezabýval. Důvody, o něž žalovaný námitku tu opřel, jsou nicotné, neboť zakládají se na tom, že žalovaný nedostal výpověď jako osoba hospodařící, důvod to, jenž vyvrácen Šem 14 čís. 3 náhr. zák. Odvolací soud zaujal správné stanovisko, že, aby pacht, končivší 31. srpna 1924, byl mohl býti obnoven, byl by žalovaný musil učiniti oznámení, že si pozemek i nadále v pachtu podrží, a musil by nyní ve sporu dokázati, že oznámení to učinil, ale to že on ani netvrdil, neřku-li dokázal. Mylný je opačný náhled žalovaného, že žalobce musil by dokazovati, že žalovaný oznámení neučinil. Vždyť zákon neustanovil domněnku, že oznámení učiněno, by ji žalobce musil vyvracet. Tím jsou všechny vývody dovolání vyvráceny.

Čís. 6654.

Posloupnost do statků střední velikosti (zákon ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. pro Čechy).

Nedošlo-li k dohodě mezi účastníky, nelze nárok na náhradu podle Šu 11 (1) zákona uplatňovati v řízení nesporném, nýbrž jest účastníky odkázati na pořad práva. Lhůtu k podání žaloby není stanoviti.

(Rozh. ze dne 31. prosince 1926, R I 1137/26.)

Z pozůstalosti Františka D-a převzal Jan D. podle zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. statek střední velikosti, zcizil do deseti let od smrti zůstavitelovy takové části tohoto statku, že čistý katastrální výnos zbývající části netvořil ani polovinu čistého katastrálního výnosu převzatého statku. Ustoupivší spoludědic Antonín D. žádal po té na soudě, by mu byl Janem D-em vyplacen rozdíl, o nějž tržebná cena za odprodané nemovitosti převyšuje jich přejímací cenu. Soud první stolice odkázal žadatele na pořad práva s tím, že teprve tehdy, až rozdíl cen bude řádným sporem určen, bude ho možno rozvrhnouti mezi dědické účastníky na základě dodatečného projednání pozůstalosti. Rekurzí s o u d k rekursu Antonína D-a zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by ve věci dále jednal, řízení doplnil a znovu rozhodl.

N e j v y š š í s o u d změnil napadené usnesení v ten rozum, že odkázal účastníky na pořad práva.

D ů v o d y:

Zjištěno jest, že Jan D., který z pozůstalosti Františka D-a, dne 17. března 1916 zemřelého, převzal podle zákona ze 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. statek střední velikosti, zcizil do deseti let od smrti zůstavitelovy takové části tohoto statku, že čistý katastrální výnos zbývajících částí netvoří ani polovinu čistého katastrálního výnosu převzatého statku, takže ustoupivším spoludědicům přísluší nárok žádati náhradu dle §u 11 prvý odstavec cit. zák. Číselnou výší tohoto nároku netřeba se obírat, nýbrž předem jest zodpověděti otázku, jak jest tento nárok uplatniti. Dle §u 1 nesp. říz. jest jen ty věci projednávatí v nesporném řízení, o nichž to zákony nařizují. V citovaném zemském zákoně není jednání o onom nároku odkázáno na řízení nesporné: v §u 11 jsou obsaženy pouze předpisy, jimiž vymezeny jsou podmínky a rozsah onoho nároku. Za to jest však takový předpis obsažen v prováděcím nařízení ze dne 28. února 1909, čís. 3 věst. min. spr.; v §u 15 poslední odstavec nařízení stanoví se toto: »Nároků na vyplacení částky, o niž kupní cena přejímací hodnotu statku převyšuje, náleží domáhati se, pokud nedošlo k dohodě mezi účastníky, řádným pořadem práva; rozvrh obnosu, jenž odpovídá řečenému rozdílu, mezi dědické účastníky provede se dodatečným projednáním pozůstalosti.« Z tohoto ustanovení plyne, že pozůstalostnímu soudu vyměřena jest velmi skrovná působnost; má se totiž pokusiti o dohodu mezi účastníky, ale, nedojde-li k ní, jest věc odkázati na pořad práva, a teprve po vyřízení sporu dojde k dodatečnému projednání pozůstalosti. V tomto případě soudní komisař zcela správně jednal, obeslav všechny účastníky a vyloživ jim věc, o niž jde, přečtením podání Antonína D-a ze dne 15. března 1926. Když se pak dědicové, kteří jsou osobami svéprávnými a tudíž způsobilí, by si své záležitosti sami spravovali a řídili, z nichž nad to jeden jest práva znalý a dva další byli zastoupeni advokátem, nedohodli, omezil se soudní komisař zcela správně na zjištění, že přejímatel Jan D. odmítá vnéstí do pozůstalosti jakoukoliv částku a že k dohodě nedošlo, což podpisem protokolu potvrdili všichni účastníci. Tím úplně soudní komisař vyhověl zákonným předpisům, jichž měl v tomto případě dbáti, a nebylo třeba, by dle §u 11 třetí odstavec zák. odhadem soudním zjišťoval soudní komisař hodnotu oněch zlepšení statku, která přejímatel na statku provedl, na což Antonín D. při roku upozorňoval. Soudce pozůstalostní není v tomto řízení povolán, by vyvíjel činnosti, jichž výsledku by svéprávní účastníci mohli použiti k bezpečnějšímu vypravení žaloby, a by se pokoušel odstraňovati rozpory. K tomu jest povolán tím méně, když dle §u 2 čís. 7 nesp. říz. nepřísluší mu právo zjišťovati sporné okolnosti, jež lze zjistiti jen formálním průvodním řízením a jichž zjištěním se teprve může utvořiti podklad pro řešení otázek právních, a když dokonce ani z daleka nemůže předvídati, jaké útočné a obranné prostředky budou v nastávajícím sporu uplatňovány. Rekursní soud vlastně ukládá pozůstalostnímu soudu, by celý spor až na důkazní řízení předem provedl v nesporném řízení, tak totiž, že by o jednotlivých návrzích stran jednal a strany přiměl k udání, »o jaké důvody svá tvrzení opírají, a čím je prokázati hodlají,« a by sporné

právní otázky bez ohledu na skutkové zjištění a bez ohledu na eventuality ze skutkových zjištění se po případě v nesčetném množství podávající, rozřešil, správněji řečeno způsobem pro procesní soud závazným vyložil předpisy zákonné a by jen sporná skutková tvrzení poukázal na pořad práva. To však není úkolem nesporného řízení, jež v tomto případě nespornému soudci přísluší. Naopak jest podle §u 226 c. ř. s. úplně ponechati těm účastníkům, kteří chtějí nárok onen žalobou uplatňovati, by sami dle své rozvahy a pod svou zodpovědností uvedli ve sporu skutečnosti nárok jejich zakládající, nabídli potřebné důkazy a zejména by si sami upravili prosbu žalobní; rovněž ponechati jest přijímateli, by uplatnil obranné prostředky ve sporu podle své vůle. Bylo proto podle § 2 čís. 7 nesp. říz. dovolacímu rekursu Jana a Františka D-ových vyhověti tak, jak shora uvedeno. Ježto nejde o řízení podle §u 125 a §u 126 nesp. říz., nebylo vyměřiti lhůtu k zahájení sporu pod určitou propadnou sankcí.

Čís. 6655.

Prodávatel, jenž si vyhradil k prodané věci vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, jest oprávněn, domáhati se na vymáhajícím věřiteli, jenž věc před úplným zaplacením tržové ceny ve vnucené dražbě vydražil a výtěžek dražby obdržel příkázaný, vydání výtěžku z důvodu bezdůvodného obohacení. Lhostejno, že se nebránil proti zabavení žalobou podle §u 37 ex. ř.

Nabytí vlastnictví soudním prodejem věci jest nabytím odvozeným.

Ustanovením § 2 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. (obchody splátkové) není vyloučena výhrada vlastnictví k prodaným věcem až do úplného zaplacení kupní ceny. Takto vyhražené vlastnické právo není nikterak dotčeno tím, že byla u kupitele vedena na věc exekuce.

(Rozh. ze dne 31. prosince 1926, Rv I 498/26.)

Žalobce prodal firmě W. a J. lokomobilu na splátky s výhradou vlastnického práva až do úplného zaplacení kupní ceny. Dříve, než byla kupní cena úplně zaplacená, zabavilo lokomobilu žalované společenstvo ku vydobytí pohledávky proti firmě W. a J. V dražbě vydražilo žalované společenstvo lokomobilu za nejnižší podání 4.000 Kč. V rozvrhovém řízení byl výtěžek 4.000 Kč příkázán žalovanému společenstvu a jemu též vyplacen. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném družstvu zaplacení 4.000 Kč. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl ku konci důvodů: Žalovaný namítl též, že jest neplatnou úmluva žalobce s firmou W. a J., dle níž si žalobce vyhradil vlastnictví k lokomobile, a to vzhledem k §u 2 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. Žalobci přísluší prý podle tohoto ustanovení zákona pouze právo na odstoup od smlouvy, jehož dosud proti firmě W. a J. nepoužil, takže lokomobila byla v době prodeje nikoliv vlastnictvím žalobce, nýbrž firmy W. a J. Leč námitka tato jest právně bezvýznamna. § 2 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. nevylučuje výhrady vlastní-